

Het geheim van de stilte

De besloten wereld van de Roermondse kartuizers

Wat: een unieke tentoonstelling. **Belangrijke musea, bibliotheken én particulieren van over de gehele wereld** lenen bij hoge uitzondering belangrijke topstukken uit, om zo de culturele rijkdom van dit klooster te illustreren en in z'n context te plaatsen. Veel unieke objecten keren **voor het eerst terug** naar de plek waar ze vaak eeuwenlang in gebruik zijn geweest.

Waar: in het historisch gebouwencomplex van het vroegere kartuizerklooster aan de Swalmerstraat te Roermond.

Wanneer: 27 maart tot en met 21 juni 2009

Waarom een tentoonstelling?

Het klooster Bethlehem is **het enige kartuizerklooster** in Nederland waarvan nog belangrijke gebouwen intact zijn. Bovendien bevatte het een **schat aan cultuuro goed**, dat deels bewaard is gebleven.

Op 23 juli 1572 werd het klooster zelfs wereldnieuws: toen werd het geplunderd door de troepen van Willem van Oranje, waarbij twaalf monniken op brute wijze werden **vermoord**. Dit nieuws ging als een lopend vuurtje door heel Europa; zelfs in Spanje en Italië vereeuwigen schilders het gruwelijke lot van de Roermondse martelaren op het doek. Maar dit klooster was ook een plaats van belangrijke auteurs: zo leefde en werkte hier de **beroemde theoloog Dionysius van Rijkel**.

Al met al reden genoeg om dit **unieke stuk Roermonds cultuurpatrimonium** met een tentoonstelling van **internationale allure** onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

Reikwijdte van het project

Een expositie van dit kaliber is tot op heden **nog nooit in Roermond te zien geweest**.

Bij deze expositie is een **groot aantal professionals betrokken**, die bij vergelijkbare projecten hun sporen hebben verdiend.

Momenteel wordt door Stichting De Roermondse Kartuizers druk gewerkt aan de voorbereiding van een voor ons land **eenmalige** tentoonstelling. Onder de titel 'Het Geheim van de Stilte. De besloten wereld van de Roermondse Kartuizers' wordt **voor het eerst** een tentoonstelling gewijd aan het belang van de kartuizer orde voor de Nederlanden en krijgt het publiek de kans kennis te maken met prachtige voorwerpen, deels topstukken van grote kunst- en cultuurhistorische betekenis.

Deze objecten worden gepresenteerd in de fraaie historische ruimten van **het enige kloostercomplex van de orde** dat in Nederland bewaard is gebleven: de voormalige Kartuis Bethlehem te Roermond.

De tentoonstelling bundelt **diverse activiteiten**, die momenteel gaande zijn, in een **groot publieksevenement**. Zo verwerkt de tentoonstelling onder meer de resultaten van **recente opgravingen** rond het complex en het gedegen bouwhistorisch onderzoek, dat momenteel wordt uitgevoerd. Daarnaast toont deze tentoonstelling onder meer indrukwekkende bruiklenen **uit belangrijke nationale en internationale collecties**. Diverse instellingen, waaronder het Rijksmuseum te Amsterdam, het Suermondt-Ludwig Museum

in Aken, de Schatkamer van de Sint Servaasbasiliek te Maastricht, de Victoria State Library in Melbourne en diverse particuliere verzamelaars, hebben hun initiële medewerking aan dit project toegezegd. Met andere collecties, waaronder het Musée du Louvre en het Musée de Cluny te Parijs, zijn gesprekken gaande.

De locatie: het Kartuizerklooster te Roermond

De locatie voor de expositie zal de prachtige in **barokke stijl** ingerichte Caroluskapel en de pandgangen zijn. Deze gebouwen zijn door de eeuwen heen deel van het Kartuizerklooster van Roermond, van het seminarie en het Bisdom Roermond. Dit klooster is namelijk het **enige bewaard gebleven complex** van de Kartuziers in Nederland. De Kartuziers behoren **tot de beroemdste religieuze orden** van de Katholieke Kerk.

Gesticht in de 12e eeuw in de geest van de Heilige Bruno van Keulen, functioneerde deze orde eeuwenlang als prototype en kwaliteitsbewaarder van het westerse kloosterleven.

Tijdens de Reformatie werden alle Kartuziers, behalve die van Roermond, verwoest. Vele Kartuziers stierven als martelaar. In Roermond werden twaalf kartuziers op brute wijze **vermoord** door de huurlingen van Willem van Oranje.

De belangrijkste ingezetene van het Roermondse Kartuizerklooster was **Dionysius van Rijkel** (1402/03-1471). Deze theoloog van wereldfaam heeft een groot deel van zijn leven als kloosterling in Roermond doorgebracht.

Programma

Aan de expositie zullen **ook educatieve activiteiten, een concert en lezingenprogramma, themawandelingen en een internationaal wetenschappelijk symposium** worden gekoppeld.

Meer informatie over de expositie en alle activiteiten is te vinden op www.kartuziers.nl.

Doelgroepen

In eerste instantie is de tentoonstelling bedoeld voor bezoekers uit Nederland en de Duitse en Belgische **grensstreek** met **een brede culturele belangstelling**, die van de gelegenheid gebruik willen maken om een dergelijk kloostercomplex te kunnen bekijken en de fraaie en bijzondere kunstvoorwerpen willen zien. Daarnaast wordt gemikt op een groep die deze tentoonstelling bezoekt om iets te

leren over de kartuizer orde en haar geschiedenis in deze streek: hiertoe bedient de tentoonstelling en de daarbij geplande **educatieve activiteiten** een **breed publiek**. Er zijn activiteiten voor de eerste klassen van het middelbaar **onderwijs**, activiteiten voor scholieren in de hogere klassen, **lezingen en wandelingen** toegespitst op volwassenen en een **symposium** voor de vakwereld.

Begrotingstechnisch wordt gerekend op een bezoekersaantal van **20.000** over een periode van **twaalf weken**, i.e. 1.675 bezoekers per week. Gezien het beoogde kaliber van deze tentoonstelling mag een dergelijke schatting reëel worden genoemd.

Samenwerking – enkele voorbeelden

Recent zijn de mogelijkheden voor **Euregionale samenwerking** in beeld gebracht met een nieuw museum te Xanten, genaamd Nibelungen(h)ort, waarin alles verteld wordt wat te maken heeft met de sage van de Nibelungen. Het gezamenlijke raakvlak hierbij vormt het tijdperk van de Middeleeuwen. Hiervoor is inmiddels een aanvraag ingediend voor Interregsubsidie.

Tevens viert het Bisdom Roermond van half mei 2009 tot half mei 2010 haar **450-jarig bestaansfeest** met allerlei festiviteiten in Roermond. Ook hier zijn volop mogelijkheden voor kruisbestuiving. Ook zijn er goede contacten met het Bisdom Luik, waar in 2010 een expositie over Kartuziers zal plaatsvinden.

En vlakbij, in het witte stadje Thorn, komen vele in **cultuur geïnteresseerde bezoekers**, die ook naar de Kartuizer-expositie gelokt dienen te worden.

Een nadere projectbeschrijving is aan te vragen via onderstaande adres.

STICHTING 'DE ROERMONDSE KARTUIZERS'

Abdis Adamastraat 18
6041 VB Roermond
mfajeurissen@home.nl
www.kartuziers.nl
Rabobank nr. 134735005

